

CZU: 338.5:364.4(478)

[https://doi.org/10.59295/sum3\(193\)2026_39](https://doi.org/10.59295/sum3(193)2026_39)

MODERNIZAREA MECANISMELOR DE DETERMINARE A COSTURILOR ÎN SECTORUL SERVICIILOR SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONTEXTUL REFORMEI „RESTART”

*Ala GRECU,**Universitatea de Stat din Moldova*

Autoarea analizează diverse metode de determinare a costurilor utilizate în sectorul prestării serviciilor, evidențiind modelele care pot fi adaptate și aplicate în domeniul serviciilor sociale din Republica Moldova. În contextul implementării reformei „Restart”, este argumentată necesitatea stringentă a elaborării unor mecanisme clare și transparente de calcul al costurilor serviciilor sociale, ca fundament pentru o alocare eficientă a resurselor publice și pentru asigurarea sustenabilității intervențiilor sociale. Se examinează cadrul normativ existent și se propun ajustări legislative menite să faciliteze procesul de reformare și să asigure coerența între politicile sociale și bugetarea bazată pe costuri reale. Astfel, articolul contribuie la consolidarea bazei teoretice și practice necesare pentru modernizarea sistemului de protecție socială din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: reforma „Restart”, servicii sociale, costuri, costurile serviciilor sociale, Republica Moldova, politici sociale, bugetare.

DETERMINING THE COSTS OF SOCIAL SERVICES: A STRATEGIC NECESSITY FOR THE REPUBLIC OF MOLDOVA

This article analyzes various cost-determination methods used in the service delivery sector, highlighting models that can be adapted and applied to social services in the Republic of Moldova. In the context of implementing the „Restart” reform, the article argues for the urgent need to develop clear and transparent mechanisms for calculating the costs of social services, as a foundation for efficient allocation of public resources and for ensuring the sustainability of social interventions. It is being examined the existing legal framework and propose legislative adjustments aimed at facilitating the reform process and ensuring coherence between social policies and budgeting based on actual costs. Thus, the article contributes to strengthening the theoretical and practical foundation necessary for modernizing the social protection system in the Republic of Moldova.

Keywords: Restart reform, social services, costs, cost of social services, Republic of Moldova, social policy, budgeting.

Introducere

Modernizarea sectorului public reprezintă o prioritate strategică pentru orice guvernare responsabilă, dedicată interesului public. În cazul Republicii Moldova, această prioritate capătă o importanță și mai mare în contextul eforturilor de reformă instituțională, al alinierii la normele și standardele acquis-ului comunitar și al implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. Ministerele, agențiile și întreprinderile de stat trebuie să contribuie activ la acest proces de modernizare, asigurând totodată eficiență, transparență și orientare către cetățeni.

În acest cadru, sectorul serviciilor sociale ocupă un loc central, având un rol esențial în protejarea grupurilor vulnerabile și în promovarea coeziunii sociale. Totuși, una dintre provocările majore cu care se confruntă autoritățile publice din Republica Moldova este lipsa unor mecanisme robuste și uniforme de determinare a costurilor reale ale serviciilor sociale.

Se atestă absența unor metodologii clare de cost, care afectează calitatea planificării bugetare, eficiența alocării resurselor și sustenabilitatea intervențiilor sociale. Determinarea corectă a costurilor serviciilor sociale nu reprezintă doar un exercițiu tehnic, ci o necesitate strategică pentru fundamentarea politicilor publice bazate pe dovezi. O planificare a costurilor permite autorităților să stabilească standarde de finanțare realiste, să compare eficiența diferitelor tipuri de servicii, să contacteze în mod transparent furnizorii publici

și privați și să asigure utilizarea judicioasă a fondurilor publice și externe. În plus, în contextul descentralizării și al dezvoltării serviciilor comunitare, cunoașterea costurilor unitare devine indispensabilă pentru autoritățile publice locale.

Pe fundalul presiunilor bugetare, al creșterii cererii pentru servicii sociale și al angajamentelor de integrare europeană, Republica Moldova are nevoie de o abordare sistemică și standardizată privind determinarea costurilor. Consolidarea capacităților instituționale în determinarea costurilor, dezvoltarea unor metodologii unitare și integrarea acestora în procesele de planificare și finanțare vor contribui semnificativ la creșterea performanței sistemului de asistență socială.

Prezentul articol își propune să analizeze importanța determinării costurilor serviciilor sociale în Republica Moldova, să evidențieze principalele provocări existente și să contureze direcții de acțiune pentru dezvoltarea unui cadru metodologic coerent și sustenabil, aliniat bunelor practici europene.

Metode și materiale aplicate

Articolul a fost elaborat prin aplicarea complementară a metodelor de cercetare calitative și cantitative, în vederea examinării cadrului legislativ și instituțional referitor la determinarea costurilor de prestare a serviciilor sociale în Republica Moldova. Componenta calitativă a inclus analiza documentară a actelor normative relevante, a politicilor publice și a ghidurilor metodologice existente, precum și sinteza bunelor practici europene în domeniul costării serviciilor sociale. Componenta cantitativă a vizat prelucrarea și interpretarea datelor financiare și administrative furnizate de autoritățile publice și de furnizorii de servicii sociale.

În cadrul cercetării au fost modelate costurile unitare ale serviciilor sociale prin calcularea costului mediu per beneficiar, diferențiat pe tipuri de servicii. Estimările au fost realizate pe baza datelor privind cheltuielile directe și indirecte, numărul de beneficiari și volumul serviciilor prestate, utilizând tehnici de analiză statistică descriptivă și metode de alocare a costurilor. Abordarea metodologică adoptată a permis evaluarea comparativă a nivelului de finanțare, identificarea variațiilor de cost între tipurile de servicii și formularea unor concluzii relevante pentru îmbunătățirea mecanismelor de planificare și finanțare a serviciilor sociale.

Conținut

Reforma „Restart” în Republica Moldova are ca obiectiv transformarea și modernizarea administrației publice centrale, în vederea edificării unui guvern eficient, transparent și centrat pe nevoile cetățenilor. Această inițiativă de reformă vizează optimizarea funcționării instituțiilor publice, reducerea fragmentării administrative și consolidarea capacității acestora de a furniza servicii sociale accesibile, calitative și sustenabile. În esență, reforma urmărește trecerea de la un model predominant birocratic la unul orientat spre performanță, digitalizare și guvernare bazată pe date [7].

Guvernul își propune realizarea acestor obiective printr-un set coerent de intervenții. Un prim pilon îl constituie digitalizarea serviciilor sociale, prin implementarea sistemelor informaționale integrate pentru gestionarea datelor beneficiarilor și a serviciilor oferite, dezvoltarea platformelor online pentru solicitarea și accesarea serviciilor, precum și utilizarea instrumentelor digitale pentru monitorizarea și evaluarea în timp real a performanței serviciilor sociale. Aceste măsuri urmăresc creșterea transparenței, reducerea costurilor administrative și îmbunătățirea accesului beneficiarilor.

Un al doilea pilon vizează consolidarea capacității instituționale, prin instruirea și dezvoltarea profesională continuă a personalului implicat în furnizarea serviciilor sociale, modernizarea infrastructurii și a echipamentelor, precum și elaborarea și implementarea unor standarde și proceduri uniforme de prestare. Profesionalizarea resursei umane și standardizarea proceselor sunt esențiale pentru asigurarea calității și comparabilității serviciilor la nivel național.

Reforma pune un accent deosebit și pe promovarea parteneriatelor, prin dezvoltarea cooperării public–private, implicarea organizațiilor neguvernamentale și a comunităților locale în furnizarea serviciilor și stimularea participării active a beneficiarilor în procesele de planificare și evaluare. Această abordare reflectă orientarea către un model de guvernare colaborativă și de co-producere a serviciilor sociale.

Un alt domeniu prioritar îl reprezintă asigurarea finanțării și a sustenabilității sistemului. În acest sens, sunt avute în vedere diversificarea surselor de finanțare, inclusiv prin valorificarea fondurilor europene și a granturilor internaționale, instituirea unor mecanisme care să asigure sustenabilitatea financiară pe termen lung și aplicarea unor practici riguroase de management financiar. Corelarea acestor măsuri cu mecanismele de determinare a costurilor serviciilor sociale este crucială pentru fundamentarea unor decizii bugetare eficiente.

Totodată, reforma prevede consolidarea cadrului de monitorizare și evaluare prin stabilirea unor indicatori de performanță relevanți pentru măsurarea calității și eficienței serviciilor sociale, realizarea evaluărilor periodice și integrarea sistematică a feedback-ului beneficiarilor în procesele de îmbunătățire continuă. Acest demers contribuie la creșterea responsabilității instituționale și la orientarea serviciilor către rezultate.

Nu în ultimul rând, reforma promovează inovarea și adaptarea continuă, prin introducerea tehnologiilor și metodelor inovatoare, ajustarea serviciilor la dinamica nevoilor populației și la evoluțiile socio-economice, precum și pilotarea și extinderea inițiativelor care au demonstrat eficiență. În ansamblu, aceste intervenții sunt esențiale pentru modernizarea sistemului de servicii sociale, sporirea eficienței utilizării resurselor publice și creșterea capacității statului de a răspunde adecvat nevoilor beneficiarilor.

Modernizarea serviciilor sociale în Republica Moldova

Un pas esențial pentru modernizarea serviciilor sociale îl constituie determinarea riguroasă a costurilor aferente acestora, proces care implică identificarea, măsurarea și cuantificarea resurselor financiare necesare pentru furnizarea serviciilor către populație [9]. Determinarea costurilor corecte permite fundamentarea deciziilor de politică publică, creșterea transparenței utilizării fondurilor și asigurarea sustenabilității sistemului de asistență socială. Într-o abordare metodologică coerentă, acest proces ar trebui să includă mai multe etape interdependente.

În primul rând, este necesară *identificarea și clasificarea serviciilor sociale*, prin definirea clară a tipurilor de intervenții ce urmează a fi furnizate (de exemplu, servicii de asistență socială, protecția copilului, servicii pentru persoane cu dizabilități, servicii pentru persoanele vârstnice). O tipologie bine structurată facilitează standardizarea costurilor și comparabilitatea între furnizori și unități administrative.

O etapă determinantă o reprezintă *evaluarea nevoilor comunității*, care presupune analiza profilului socio-demografic al populației, estimarea numărului potențial de beneficiari și determinarea intensității serviciilor necesare. Această evaluare trebuie să se bazeze pe date statistice actualizate și pe instrumente de diagnostic socială la nivel local.

Ulterior, se realizează *calcularea costurilor unitare*, prin estimarea costului mediu per beneficiar pentru fiecare tip de serviciu. În această etapă sunt luate în considerare atât costurile directe (cheltuieli de personal, materiale, consumabile, echipamente), cât și costurile indirecte (administrare, utilități, mentenanță, suport logistic), utilizând metode standardizate de alocare a costurilor.

Pe baza acestor estimări, are loc *totalizarea costurilor*, prin multiplicarea costului unitar cu numărul estimat de beneficiari, ceea ce permite determinarea costului total de furnizare pentru fiecare categorie de serviciu social. Această etapă oferă suport pentru planificarea financiară multianuală.

În continuare, este recomandată realizarea unei *analize cost-beneficiu*, menită să evalueze eficiența și eficacitatea utilizării resurselor publice, prin raportarea costurilor la rezultatele și impactul social generat. O astfel de analiză sprijină prioritizarea intervențiilor și orientarea fondurilor către serviciile cu cea mai mare valoare socială adăugată.

Pe baza rezultatelor obținute se efectuează *bugetarea serviciilor sociale*, prin integrarea costurilor estimate în bugetele instituțiilor furnizoare și ale autorităților publice competente. Bugetarea trebuie să fie corelată cu standardele de cost și cu mecanismele de finanțare existente.

În fine, procesul trebuie completat prin *monitorizarea și ajustarea periodică a costurilor*, care implică urmărirea execuției financiare, compararea costurilor planificate cu cele efective și actualizarea parametrilor de cost în funcție de evoluția prețurilor, a volumului de servicii și a nevoilor beneficiarilor.

În ansamblu, calcularea corectă și sistematică a costurilor serviciilor sociale reprezintă o condiție fundamentală pentru asigurarea sustenabilității financiare, creșterea eficienței operaționale și garantarea faptului că beneficiarii primesc sprijinul necesar într-un mod echitabil, transparent și orientat spre rezultate.

Necesitatea determinării costurilor serviciilor sociale în contextul realizării reformei „Restart”

Necesitatea determinării costurilor serviciilor sociale este esențială din multiple perspective ale managementului public și ale guvernantei financiare [14, p.29]. În primul rând, aceasta contribuie la *planificarea și alocarea eficientă a resurselor*, permițând autorităților să distribuie fondurile disponibile în funcție de priorități și de impactul social estimat, astfel încât utilizarea banului public să genereze beneficii sociale maxime.

În al doilea rând, determinarea costurilor sporește *transparența și responsabilitatea* instituțională. O estimare clară și fundamentată a costurilor facilitează monitorizarea cheltuielilor publice și întărește mecanismele de răspundere ale autorităților și furnizorilor de servicii sociale, inclusiv în raport cu finanțatorii externi și societatea civilă.

Un argument major îl constituie *asigurarea sustenabilității financiare*. Cunoașterea costurilor reale ale serviciilor sociale permite elaborarea unor bugete realiste, previzionarea presiunilor financiare viitoare și evitarea subfinanțării cronice a serviciilor. În același timp, determinarea costurilor oferă suport pentru *evaluarea eficienței și eficacității*, prin analiza raportului cost-beneficiu și a rezultatelor obținute în raport cu resursele investite, facilitând astfel îmbunătățirea continuă a calității intervențiilor sociale.

Datele precise privind costurile sunt, de asemenea, indispensabile pentru *justificarea solicitărilor de finanțare suplimentară* atât din surse publice, cât și externe (donatori, programe europene, parteneriate). Pe această bază, autoritățile pot argumenta necesitatea extinderii sau ajustării finanțării în mod credibil și fundamentat.

Analiza sistematică a costurilor permite și *identificarea oportunităților de optimizare*, prin evidențierea ineficiențelor, a suprapunerilor de funcții și a potențialului de raționalizare a proceselor. În același timp, determinarea costurilor constituie un suport esențial pentru fundamentarea politicilor publice pe date empirice, oferind decidenților informații relevante despre necesitățile reale ale comunităților și despre costul intervențiilor necesare.

Un alt aspect important îl reprezintă *asigurarea echității și accesibilității serviciilor sociale*. Prin cunoașterea costurilor unitare și a necesarului financiar, autoritățile pot proiecta mecanisme de finanțare care să garanteze accesul echitabil al diferitelor grupuri de populație, reducând disparitățile teritoriale și sociale. În mod complementar, determinarea costurilor sprijină planificarea strategică pe termen mediu și lung, prin anticiparea tendințelor de cerere și pregătirea resurselor necesare pentru a răspunde adecvat evoluțiilor demografice și socio-economice.

Estimarea costurilor reprezintă, prin urmare, un instrument fundamental atât pentru justificarea finanțării, cât și pentru evaluarea performanței sistemului de servicii sociale. Reformele instituționale și sectoriale fundamentate pe costuri reale contribuie la consolidarea echității sociale și la creșterea eficienței utilizării resurselor publice. În ansamblu, determinarea costurilor se conturează ca un instrument-cheie al planificării strategice și al modernizării sistemului de servicii sociale din Republica Moldova.

Metode de determinare a costurilor serviciilor sociale în literatura de specialitate

Determinarea costurilor serviciilor sociale poate fi realizată prin diverse metode, fiecare având avantaje și dezavantaje în funcție de contextul specific și de tipul serviciilor oferite. Iată câteva dintre cele mai utilizate metode [15, p. 45]:

1. *Metoda costului direct (direct costing)*. Această metodă implică identificarea și atribuirea directă a costurilor asociate furnizării unui serviciu social, cum ar fi salariile angajaților, materialele și echipamentele utilizate. Avantajele acestei metode: simplitate și claritate în atribuirea costurilor directe. Dezavantajele: nu ia în considerare costurile indirecte, așa cum sunt cele de administrare, de întreținere [1, p. 32].

2. *Metoda costurilor complete (full costing)*. Această metodă include atât costurile directe, cât și costurile indirecte asociate furnizării serviciilor sociale. Avantajele acestei metode: oferă o imagine completă a costurilor totale. Dezavantaje: este mai complexă și necesită o bună gestionare a datelor.

3. *Metoda costurilor pe activitate (activity-based costing, ABC)*. Costurile sunt alocate pe baza activităților necesare pentru furnizarea serviciilor. Se identifică toate activitățile și se calculează costurile pentru fiecare activitate. Avantajele acestei metode: se dispune de o precizie în alocarea costurilor și identificarea zonelor

neeficiente. Dezavantajele: procesul de implementare este complex și necesită resurse considerabile pentru colectarea datelor [3, p. 89].

4. *Metoda costurilor marginale (marginal costing)*. Această metodă se concentrează pe costurile suplimentare implicate în furnizarea unui serviciu suplimentar sau pentru un beneficiar suplimentar. Avantajele metodei: ea este utilă pentru decizii de scurtă durată și pentru evaluarea impactului creșterii volumului de servicii. Dezavantajele: nu oferă o imagine completă a costurilor totale [2, p. 41].

5. *Metoda standard cost (standard costing)*. Utilizează costuri predefinite sau standard pentru diferite activități și resurse, pe baza istoricului și a estimărilor. Avantajele acestei metode: simplifică procesul de determinare a costurilor și permite comparații ușoare între servicii. Dezavantajele: această metodă poate fi inexactă dacă condițiile reale diferă semnificativ de estimări [5, p. 32].

6. *Metoda costurilor istorice (historical costing)*. Această metodă se bazează pe analiza datelor financiare anterioare pentru a determina costurile actuale și viitoare ale serviciilor sociale. Avantajele acestei metode: se utilizează date reale și verificabile. Dezavantajele ei sunt că poate să nu reflecte schimbările recente sau viitoare în costurile serviciilor [13, p. 51].

7. *Metoda costurilor de oportunitate (opportunity cost)*. Ea prevede evaluarea costurilor în termeni de oportunități pierdute, adică valoarea alternativelor la care se renunță pentru a furniza serviciile sociale. Avantajele acestei metode: oferă o perspectivă asupra impactului deciziilor de alocare a resurselor. Dezavantajele: este dificil de cuantificat în practică [15, p. 62].

Fiecare metodă poate fi aplicată în funcție de contextul specific al serviciilor sociale și de disponibilitate a datelor. În multe cazuri, o combinație de metode poate oferi cele mai precise și utile informații pentru gestionarea eficientă a costurilor.

În contextul reformei „Restart”, în Republica Moldova a fost inițiat procesul de elaborare a unei noi Metodologii de calculare a costurilor serviciilor sociale, în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis. Pe parcursul anului 2024, metodologia a fost pilotată în vederea testării aplicabilității și validării ipotezelor metodologice. Documentul urmează să fie instituit ca act normativ și va servi drept instrument de referință pentru autoritățile publice în procesele de planificare, bugetare și contractare a serviciilor sociale, inclusiv de la furnizori publici și privați.

Noua metodologie propune o schimbare conceptuală importantă în abordarea costificării serviciilor sociale, prin trecerea de la modele agregate de finanțare la o abordare bazată pe activități și pe intensitatea reală a intervenției. În prima etapă, se realizează definirea exactă a serviciului social și a pachetului de activități aferent. Ulterior, metodologia introduce diferențierea beneficiarilor în funcție de nivelul de necesitate: beneficiari care necesită pachetul complet de intervenții și beneficiari care au nevoie doar de un set parțial de activități. În etapa finală, se calculează costuri medii diferențiate, reflectând variația intensității serviciului (de exemplu, pentru beneficiari care necesită 6–7 activități comparativ cu cei care necesită 1–2 activități). Această abordare permite o estimare mai fină și mai realistă a costurilor unitare.

Aplicarea metodologiei propuse va permite o fundamentare mai exactă a costurilor serviciilor sociale și, implicit, va contribui la creșterea calității acestora. Estimarea bazată pe date reale și pe structura efectivă a intervențiilor va facilita identificarea și contractarea furnizorilor care oferă servicii de calitate la costuri justificate. Totodată, metodologia are potențialul de a stimula dezvoltarea concurenței între prestatori, aspect deosebit de relevant în contextul în care, în numeroase localități ale Republicii Moldova, piața serviciilor sociale este slab dezvoltată, iar lipsa competiției afectează performanța și calitatea serviciilor.

În anul 2024, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a propus extinderea cadrului metodologic prin elaborarea unor formule suplimentare de calcul pentru mai multe categorii de servicii sociale prioritare, inclusiv: servicii sociale pentru persoane vârstnice; centre de plasament pentru adulți și vârstnici; serviciul „Echipă mobilă”; serviciul „Asistență parentală profesionistă”; centre de zi pentru copii cu dizabilități; servicii de cantină de ajutor social; asistență socială comunitară; îngrijire socială la domiciliu (servicii socio-medicale); centre comunitare de asistență socială. Diversificarea formulelor de finanțare reflectă necesitatea adaptării metodologiei la specificul diferitelor tipuri de servicii și grupuri de beneficiari.

În ansamblu, implementarea noii metodologii este de natură să consolideze mecanismele de finanțare bazate pe performanță, să crească transparența utilizării resurselor și să stimuleze dezvoltarea unei piețe funcționale și competitive a serviciilor sociale în Republica Moldova, contribuind astfel la modernizarea sistemului de asistență socială.

Concluzii

Cercetarea realizată evidențiază faptul că determinarea costurilor serviciilor sociale reprezintă un proces indispensabil pentru gestionarea eficientă, transparentă și sustenabilă a sistemului de asistență socială. O costare riguroasă permite utilizarea optimă a resurselor publice, corelarea finanțării cu nevoile reale ale beneficiarilor și maximizarea impactului social al intervențiilor. În absența unor mecanisme unitare și bazate pe evidențe, există riscul subfinanțării serviciilor, al alocării ineficiente a fondurilor și al menținerii unor disparități teritoriale în accesul la servicii.

În contextul reformei „Restart”, se conturează necesitatea revizuirii și actualizării cadrului normativ care a reglementat până în prezent prestarea și finanțarea serviciilor sociale. Printre actele normative care necesită ajustare se numără Legea nr. 547/2003 a asistenței sociale, Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, precum și Hotărârea Guvernului nr. 948 din 22.12.2020 privind aprobarea Metodologiei de calcul al costului Serviciului de îngrijire socială la domiciliu, inclusiv sub aspectul corelării cu noile prevederi referitoare la sursele de finanțare. Revizuirea acestor acte este imperativă pentru a asigura coerența reformei și compatibilitatea cu noile abordări de cost bazate pe activități și pe nevoile reale ale beneficiarilor.

Accelerarea acestui proces este cu atât mai importantă cu cât cererea pentru servicii sociale, în special pentru cele prestate la domiciliu (inclusiv servicii paliative, kinetoterapie și îngrijire socio-medicală), este în creștere, iar beneficiarii se confruntă frecvent cu liste de așteptare și acces limitat. Prin urmare, modernizarea cadrului de cost și finanțare trebuie să răspundă direct acestor presiuni din sistem și să permită extinderea acoperirii serviciilor.

Totodată, noua metodologie de calcul a costurilor trebuie să reflecte în mod exhaustiv diversitatea serviciilor sociale furnizate de Agențiile Teritoriale de Asistență Socială - cele 10 structuri aflate în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale - asigurând comparabilitate, echitate inter-teritorială și fundamentarea bugetară adecvată. Integrarea tuturor tipurilor relevante de servicii în cadrul metodologic va contribui la uniformizarea practicilor de finanțare și la creșterea predictibilității bugetare.

În perspectivă, implementarea consecventă a unei metodologii moderne de determinare a costurilor, corelată cu reformele instituționale în curs, poate deveni un factor determinant pentru creșterea performanței sistemului de asistență socială din Republica Moldova. Aceasta va sprijini tranziția către un model de finanțare bazat pe rezultate, va stimula concurența între furnizori și va consolida capacitatea statului de a oferi servicii sociale accesibile, calitative și sustenabile pe termen lung.

Bibliografie:

1. DIACONU, P., ALBU, N., MIHAI, S., ALBU, C., GUINEA, F. *Contabilitate managerială aprofundată*. Editura Economică, București, 2003, -328p. ISBN: 973-590-801-8
2. CĂPUȘNEANU, S., MARTINESCU, D.-M. Convergența principiilor ABC și ABM - garanția unui management performant. În revista *Economie teoretică și aplicată*, nr. 77(10), 2010, p.p.51-61. ISSN (print): 1841-8678
3. CHIRA, T. Metodele moderne de calcul a costurilor. În: *Promotional of Social and Economic Values in the Context of European Integration*, 12-13 decembrie 2019, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Tipografia „Adrilang” SRL, 2019, pp. 191-198. ISBN 978-9975-3287-6-0.
4. Carta Socială Europeană* (revizuită) din 03.05.1996. Publicată în ediția oficială „*Tratate internaționale*”, 2006, volumul 38, pag.175. Ratificată prin Legea nr.484-XV din 28.09.2001. În vigoare pentru Republica Moldova din 1 ianuarie 2002. Legea nr. 484-XV din 28.09.2001 pentru ratificarea parțială a Cartei sociale europene revizuite. MO nr.130/959 din 26.10.2001
5. Legea nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială “Restart”). MO nr. 341-342.

6. Legea nr. 547/2003 asistenței sociale, *MO* nr. 42-44 modificată prin Legea nr.43 din 29.02.24, *MO* 93-95/07.03.24 art.141; în vigoare 07.03.24
7. Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, *MO* nr. 42-44 modificată prin Legea nr.280 din 29.11.18, *MO* 6-12/11.01.19 art.52; în vigoare 01.01.19
8. Legea 435/2006 privind descentralizarea administrativă. *MO* nr. 29-31, modificată prin Legea nr. 81 din 12.04.24, *MO* 192-194/02.05.24 art.252; în vigoare 02.05.24
9. MOCANU, V. Ghid de standarde în servicii sociale. IDIS “ Viitorul”, Chișinău, 2017, - 104 p. http://www.viitorul.org/files/library/Site_GHID%20DE%20STANDARDE%20IN%20SERVICII%20SOCIALE%20f.pdf
10. Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova. Indicații metodice privind contabilitatea costurilor de producție și calculația costului produselor și serviciilor. *MO* nr.177-181 (2013).
11. MIHAILĂ, S., BĂDICU, G. Informația contabilității de gestiune-sursă fundamentală în analiza performanței și dezvoltării durabile a entităților. In: *Paradigma contabilității și auditului: realități naționale, tendințe regionale și internaționale*, 1 aprilie 2016, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2016, Ediția 5, pp. 198-204. ISBN 978-9975-127-48-6
12. MIHAILĂ, S., CODREANU, V., SOCOLIUC, M. I. Some theoretical-practical considerations regarding the calculation method based on the concept of cost on activities. *European Journal of Accounting, Finance & Business*, nr. 10(2), a.2022, p.p.29-37. ISSN (online): 2344-102X
13. OPREA, C., CĂRSTEA, G. *Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor*. Editura GERICOD. 2002, -167 p. ISBN 973-86148-8-0
14. HORNGREN, C.T. et al. *Cost Accounting: A Managerial Emphasis*. Pearson, 2021.
15. HOOZÉE, S., HANSEN, S. C. A comparison of activity-based costing and time-driven activity-based costing. *Journal of Management Accounting Research*, 2018.
16. Hotărârea de Guvern nr.948 din 22.12.2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul al costului Serviciului de îngrijire socială la domiciliu, în contextul implementării prevederilor privind sursele de finanțare a serviciilor sociale. Publicat: 31-12-2020 în *Monitorul Oficial* Nr. 372-382 art. 1142 .
17. Hotărârea Guvernului nr. 1034/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru al Serviciului de îngrijire socială la domiciliu și a Standardelor minime de calitate modificat prin H.G. nr. 832 din 29.12.2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind prestarea serviciilor sociale). Publicat: 31-12-2025 în *Monitorul Oficial* Nr. 662-664 art. 847.
18. Hotărârea de Guvern nr.948 din 22.12.2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul al costului Serviciului de îngrijire socială la domiciliu. Publicat : 31-12-2020 în *Monitorul Oficial* Nr. 372-382 art. 1142.
19. Hotărârea de Guvern nr. 800/2018 din 01.08.2018 pentru aprobarea pachetului minim de servicii sociale și modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material, modificată prin H.G. nr. Nr. 56 din 11.02.2019 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului. Publicat: 15-02-2019 în *Monitorul Oficial* Nr. 49-58 art. 94

Date despre autor:

Ala GRECU, doctorandă, Școala Doctorală Științe Sociale și ale Educației, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0009-0004-3614-9541

E-mail: alagrecu138@gmail.com

Prezentat: 01.03.2026

Recenzat: 26.03.2026

Acceptat spre publicare: 20.05.2026